

Владимиръ остави на наследника си Дръжавъ, която ся простираше отъ Термопиды до бръгове-ты на Донъ, отъ Адрианополь до прѣдѣлы-ты на Штириѣ и Австриѣ, която ся заключаваше отъ Черно и Адриатическо море и отъ горы-ты Карпатскы. Тя е была тогава най голѣма, прѣва и най силна Дръжава въ Европѣ; а отъ бръзы-ты успѣхы въ образованность-тѣ, въ отечественнѣ-тѣ Словесность и въ науки-ты тя скоро стана и най просвѣщенна. Ако ли искаме да найдемъ въ онова врѣмя великыя челоѣци въ Европѣ, то прѣвъ отъ тѣхъ ще бѣде незабравенный той Монархъ Българскый, достойнъ за имя-то Великъ; зашто и Италия въ това врѣмя бѣше достигнала въ таково невѣжество, что-то ся научи пакъ, че имало Омиръ или Гомеръ само отъ XIII столѣтіе. Аристотель, прѣвъ отъ Гръцкы-ты классики, стана знаянъ въ Европѣ отъ недостаточный прѣводъ на книгѣ-тѣ му: Огганон, която ся прѣведе по повелѣніе-то на Карла Великый; съчиненія-та на писатели-ты на классическѣ Гръцкѣ, както на языческѣ-тѣ, така и на Христіанскѣ-тѣ, начинахъ да ставать извѣстны на Западнѣ Европѣ само отъ края на XV столѣтіе, сирѣчь, когато, слѣдъ паданье-то на Константинополь, множество Гръци бѣгахъ съ свои-ты рѣкописи на Западъ, гдѣ-то искахъ да ся прѣхраняють съ учителско званіе, нѣ Българе-ти ся ползовахъ съ тѣя съчиненія още отъ IX, X, XI столѣтія. Освянъ това, достойно за забѣлежаніе е и това, че Българе-ти още отъ 900 год. сѣ имали краткѣ Грамматикѣ на свой языкъ, а сегашни-ти просвѣщенни Европейскы народи много по кѣсно ся фанаж да образовать отечественный си языкъ.

И така азъ почитамъ Българе-ты за классическый народъ. На истинѣ това не можемъ каза' въ отношеніе къмъ цѣлѣ Европѣ; нѣ трѣбва имянно да кажемъ това въ отношеніе-то къмъ Россіане-ты, Сръбы-ты, Кроаты-ты, Моравяне-ты, или обще къмъ всичкѣ-тѣ Славянскѣ Цркъвѣ, ако и литературна-та слава на тоя народъ е забравена заедно съ Исторіѣ-тѣ му.

Заради това ся уничтожава вече клевета-та срѣщу стары-ты Россіане, кождо измыслихъ исторически-ти испытате-